

!! అథ శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే తృతీయస్కంః !!

స లంబశిఖరే లంబే లంబతోయదసన్నిభే !

సత్త్వమాస్థాయ మేధావీ హనూమాన్ మారుతాత్మజః !! 3.1!!

నిశి లంకాం మహాసత్త్వో వివేశ కపికుంజరః !

రమ్యకాననతోయాధ్యాం పురీం రావణసాలితామ్ !! 3.2 !!

శారదాంబుధరప్రఖ్యైః భవనైరుపశోభితామ్ !

సాగరోపమనిర్ఘ్నాం సాగరానిలసేవితాం !! 3.3 !!

సుపుష్టబలసంఘుష్టాం యథైవ విటపావతీమ్ !

చారుతోరణనిర్యాహాం పాణ్డూరద్వారతోరణాం !! 3.4 !!

భుజగాచరితాం గుప్తాం శుభాం భోగవతీమివ !

తాం సవిద్యుద్ధనాకీర్ణాం జ్యోతిర్మార్గనిషేవితామ్ !! 3.5 !!

మందమారుతసంచారాం యథేంద్రస్యామరావతీమ్ !

శాతకుంభేన మహతా ప్రాకారేణాభిసంవృతామ్ !! 3.6 !!

కింకిణీజాలఘోషాభిః పతాకాభిరలంకృతామ్ !

ఆసాద్య సహసా హృష్టః ప్రాకారమభిపేదివాన్ !! 3.7 !!

విస్మయావిష్టహృదయః పురీమాలోక్య సర్వతః !

జాంబూనదమయైర్ద్వారైర్వైడూర్యకృతవేదికైః !! 3.8 !!

వజ్రస్పటికముక్తాభిర్మణికుట్టిమభూషితైః !

తప్తహోటకనిర్యాహై రాజతామలపాణ్డూరైః !! 3.9 !!

వైడూర్యకృతసోపానైః స్ఫాటికాస్తరపాంసుభిః !
చారు సంజవనోపేతైః ఖమివోత్పతితైశ్చుభైః !! 3.10 !!

క్రౌంచబర్హణసంఘుష్టైః రాజహంసనిషేవితైః !
తూర్యాభరణ నిరోష్ఠైః సర్వతః ప్రతినాదితామ్ !! 3.11 !!

వస్వోకసారాప్రతిమాం తాం వీక్ష్య నగరీం తతః !
ఖమివోత్పతితుం కామాం జహర్ష హనుమాన్ కపిః !! 3.12!!

తాం సమీక్ష్య పురీం రమ్యాం రాక్షసాధిపతేశ్చుభాం !
అనుత్తమామృద్ధియుతాం చింతయామాస వీర్యవాన్ !! 3.13 !!

నేయమన్యేన నగరీ శక్యా ధర్షయితుం బలాత్ !
రక్షితా రావణబలైరుద్యతాయుధధారిభిః !! 3.14 !!

కుముదాంగదయోర్వాపి సుషేణస్య మహాకపేః !
ప్రసిద్ధేయం భవేద్భూమిరైన్దద్వివిదయోరపి !! 3.15 !!

వివస్వతస్తనూజస్య హరేశ్చ కుశపర్వణః !
ఋక్షస్య కేతుమాలస్య మమచైవ గతిర్భవేత్ !! 3.16 !!

సమీక్ష్య తు మహాబాహూ రాఘవస్య పరాక్రమమ్ !
లక్ష్మణస్య చ విక్రాంతమభవత్ ప్రీతిమాన్ కపిః !! 3.17 !!

తాం రత్నవసనోపేతాం కోష్ఠాగారావతంసకామ్ !
యంత్రాగారస్తనీమృద్ధాం ప్రమదామివ భూషితామ్ !! 3.18 !!

తాం నష్టతిమిరాం దీప్తైర్భాస్వరైశ్చ మహాగృహైః !
నగరీం రాక్షసేంద్రస్య దదర్శ స మహాకపిః !! 3.19 !!

అథ సా హరిశార్దూలం ప్రవిశంతం మహాబలమ్ !
నగరీ స్వేన రూపేణ దదర్శ పవనాత్మజమ్ !! 3.20 !!

సా తం హరివరం దృష్ట్వా లంకా రావణసాలితా !
స్వయమేవోత్థితా తత్ర వికృతానన దర్శనా !! 3.21 !!

పురస్తాత్కపివర్యస్య వాయుసూనోరతిష్ఠత !
ముంచమానా మహానాదమబ్రవీత్పవనాత్మజమ్ !! 3.22 !!

కస్త్యం కేన చ కార్యేణ ఇహ ప్రాప్తో వనాలయ !
కథయస్వేహ యత్తత్సం యావత్ప్రాణా ధరంతితే !! 3.23 !!

న శక్యం ఖల్వియం లంకా ప్రవేష్టుం వానర త్వయా !
రక్షితా రావణబలైరభిగుప్తా సమంతతః !! 3.24 !!

అథ తామబ్రవీద్వీరో హనూమానగ్రతస్థితాం !
కథయిష్యామి తే తత్సం యన్మాంత్సం పరిపృచ్ఛసి !! 3.25 !!

కాత్వం విరూపనయనా పురద్వారేవ తిష్ఠసి !
కిమర్థం చాపి మాం రుద్ధ్వా నిర్భర్షయసి దారుణా !! 3.26 !!

హనూమద్వచనం శ్రుత్వా లంకా సా కామరూపిణీ !
ఉవాచ వచనం క్రుద్ధా పరుషం పవనాత్మజమ్ !! 3.27 !!

అహం రాక్షసరాజస్య రావణస్య మహాత్మనః !
ఆజ్ఞాప్రతీక్షా దుర్ధర్షా రక్షామి నగరీమిమామ్ !! 3.28 !!

న శక్యా మామవజ్ఞాయ ప్రవేష్టుం నగరీ త్వయా !
అద్య ప్రాణైః పరిత్యక్తః స్వస్ప్యసే నిహతో మయా !! 3.29 !!

అహం హి నగరీ లంకా స్వయమేవ ప్లవంగమ !
సర్వతః పరిరక్షామి హ్యేతత్తే కథితం మయా !! 3.30 !!

లంకాయా వచనం శ్రుత్వా హనూమాన్ మారుతాత్మజః !
యత్సవాన్ స హరిశ్రేష్ఠః స్థితశ్చైల ఇవాపరః !! 3.31 !!

స తాం స్త్రీరూపవికృతాం దృష్ట్వా వానరపుంగవః !
ఆబభాషేఽథ మేధావీ సత్సవాన్ ప్లవగర్షభః !! 3.32 !!

ద్రక్ష్యామి నగరీం లంకాం సాట్టప్రాకారతోరణామ్ !
ఇత్యర్థమిహ సంప్రాప్తః పరం కౌతూహలం హి మే !! 3.33 !!

వనాన్యపవనానీహ లంకాయాః కాననాని చ !
సర్వతో గృహముఖ్యాని ద్రష్టుమాగమనం హి మే !! 3.34 !!

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా లంకా సా కామరూపిణీ !
భూయ ఏవ పునర్వాక్యం బభాషే పరుషాక్షరమ్ !! 3.35 !!

మామనిర్జిత్య దుర్బుద్ధే రాక్షసేశ్వరపాలితా !
న శక్యమద్య తే ద్రష్టుం పురీయం వానరాధమ !! 3.36 !!

తతః స కపిశార్దూలస్తామువాచ నిశాచరీమ్ !
దృష్ట్వా పురీమిమాం భద్రే పునర్యాస్యే యథాగతమ్ !! 3.37 !!

తతః కృత్వా మహానాదం సా వై లంకా భయావహమ్ !
తలేన వానరశ్రేష్ఠం తాడయామాస వేగితా !! 3.38 !!

తతః స కపిశార్దూలో లంకయా తాడితో భృశమ్ !
ననాద సుమహానాదం వీర్యవాన్ పవనాత్మజః !! 3.39 !!

తతస్సంవర్తయామాస వామహస్తస్య సోఽంగుళీః !
ముష్టినాభిజఘనైనాం హనూమాన్ క్రోధమూర్ఛితః !! 3.40 !!

స్త్రీచేతి మన్యమానేన నాతిక్రోధస్వయం కృతః !! 3.41 !!

సా తు తేన ప్రహారేణ విహ్వలాంగీ నిశాచరీ !
పసాత సహసా భూమౌ వికృతాననదర్శనా !! 3.42 !!

తతస్తు హనుమాన్ ప్రాజ్ఞస్తాం దృష్ట్వా వినిపాతితామ్ !
కృపాం చకార తేజస్వీ మన్యమానః స్త్రియం తు తామ్ !! 3.43 !!

తతో వై భృశసంవిగ్నా లంకా సా గద్గదాక్షరమ్ !
ఉవాచాగర్వితం వాక్యం హనూమంతం ప్లవంగమం !! 3.44 !!

ప్రసీద సుమహాబాహో త్రాయస్వ హరిసత్తమ !
సమయే సౌమ్య తిష్ఠంతి సత్త్వవంతో మహాబలాః !! 3.45 !!

అహం తు నగరీ లంకా స్వయమేవ ప్లవంగమ !
నిర్జితాహం త్వయా వీర విక్రమేణ మహాబల !! 3.46 !!

ఇదం తు తథ్యం శృణు వై బ్రువంత్యా మే హరీశ్వర !
స్వయంభువా పురా దత్తం వరదానం యథా మమ !! 3.47 !!

యదా త్వాం వానరః కశ్చిద్విక్రమాద్వశమానయేత్ !
తదా త్వయా హి విజ్ఞేయం రక్షసాం భయమాగతం !! 3.48 !!

స హి మే సమయస్సౌమ్య ప్రాప్తోఽద్య తవ దర్శనాత్ !
స్వయంభూవిహితస్సత్యో న తస్యాస్తి వ్యతిక్రమః !! 3.49 !!

సీతానిమిత్తం రాజ్ఞస్తు రావణస్య దురాత్మనః !
రక్షసాం చైవ సర్వేషాం వినాశస్సముపాగతః !! 3.50 !!

తత్రవిశ్వ హరిశ్రేష్ఠ పురిం రావణపాలితామ్ !
విధత్స్వ సర్వకార్యాణి యాని యానీహ వాంఛసి !! 3.51 !!

ప్రవిశ్య శాపోపహతాం హరీశ్వర
శుభాం పురిం రాక్షసముఖ్యపాలితాం !
యద్యచ్ఛయా త్వం జనకాత్మజాం సతీం !
విమార్గ సర్వత్ర గతో యథాసుఖమ్ !!3.52!!

!! ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే తృతీయస్కంః !!
!! అథ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే చతుర్థస్కంః!!

స నిర్జిత్య పురిం శ్రేష్ఠాం లంకాం తాం కామరూపిణీమ్ !
విక్రమేణ మహాతేజా హనూమాన్ కపిసత్తమః !
అద్వారేణ మహాబాహుః ప్రాకారమభిపుష్టవే !! 4.1 !!

ప్రవిశ్య నగరిం లంకాం కపిరాజహితంకరః !
చక్రేఽథ పాదం సవ్యం చ శత్రూణాం స తు మూర్ధని !!4.2!!

ప్రవిష్టః సత్త్వసంపన్నో నిశాయాం మారుతాత్మజః !
స మహాపథమాస్థాయ ముక్తాపుష్పవిరాజితమ్ !! 4.3 !!

తతస్తు తాం పురిం లంకాం రమ్యామభియయౌ కపిః !! 4.4!!

హసితోత్కృష్ట నినదైస్తూర్యఘోషపురస్సరైః !
వజ్రాంకుశనికాశైశ్చ వజ్రజాలవిభూషితైః !
గృహమేదైః పురీ రమ్యా బభాసే ద్యౌరివామ్బుదైః !! 4.5 !!

ప్రజన్వాల తదా లంకా రక్షోగణగృహైశ్శుభైః !! 4.6 !!

సితాభసదృశైశ్చిత్రైః పద్మస్వస్తికసంస్థితైః !
వర్ణమానగృహైశ్చాపి సర్వతః సువిభూషితా !! 4.7 !!

తాం చిత్రమాల్యాభరణాం కపిరాజహితంకరః !
రాఘవార్థే చరన్ శ్రీమాన్ దదర్శ చ ననంద చ !! 4.8 !!

భవనాద్భవనం గచ్ఛన్ దదర్శ పవనాత్మజః !
వివిధాకృతిరూపాణి భవనాని తతస్తతః !! 4.9 !!

శుశ్రావ మధురం గీతం త్రిస్థానస్వరభూషితమ్ !
స్త్రీణాం మదసమృద్ధానాం దివిచాస్పరసామివ !! 4.10 !!

శుశ్రావ కాంచీ నినదం నూపురాణాం చ నిస్వనమ్ !
సోపాననినదాంశ్చైవ భవనేషు మహాత్మనామ్ !
ఆస్ఫోటితనినదాంశ్చ క్షేలితాంశ్చ తతస్తతః !! 4.11 !!

శుశ్రావ జపతాం తత్ర మంత్రాన్ రక్షోగృహేషు వై !! 4.12 !!

స్వాధ్యాయనిరతాంశ్చైవ యాతుధానాన్ దదర్శ సః !
రావణస్తవ సంయుక్తాన్గర్జతో రాక్షసానపి !! 4.13 !!

రాజమార్గం సమావృత్య స్థితం రక్షో బలం మహత్ !
దదర్శ మధ్యమే గుల్మే రావణస్య చరాన్బహూన్ !! 4.14 !!

దీక్షితాన్ జటిలాన్ముణ్డాన్ గోజినామ్బుర వాససః !
దర్శముష్టిప్రహరణానగ్ని కుణ్డాయుధాంస్తథా !! 4.15 !!

కూటముద్గరపాణీంశ్చ దణ్డాయుధధరానపి !
 ఏకాక్షానేకకర్ణాంశ్చ అమ్బోదరపయోధరాన్ !! 4.16 !!
 కరాలాన్బుగ్నవక్త్రాంశ్చ వికటాన్వామనాంస్తథా !
 ధన్వినః ఖడ్గినశ్చైవ శతఘ్నీ ముసలాయుధాన్ !! 4.17 !!
 పరిఘాత్తమహస్తాంశ్చ విచిత్రకవచోజ్జ్వలాన్ !
 నాతిస్థూలాన్నాతికృశాన్నాతిదీర్ఘాతిప్రాస్వకాన్ !! 4.18 !!
 నాతిగౌరాన్నాతికృష్ణాన్నాతికుబ్జాన్న వామనాన్ !
 విరూపాన్బహురూపాంశ్చ సురూపాంశ్చ సువర్చసః !
 ధ్వజీన్ పతాకినశ్చైవ దదర్శ వివిధాయుధాన్ !! 4.19 !!
 శక్తివృక్షాయుధాంశ్చైవ పట్టిశాశనిధారిణః !! 4.20 !!
 క్షేపణీ పాశహస్తాంశ్చ దదర్శ స మహాకపిః !
 స్రగ్వీణస్త్యనులిప్తాంశ్చ వరాభరణభూషితాన్ !! 4.21 !!
 నానావేషసమాయుక్తాన్ యథాస్వైరగతాన్ బహూన్ !
 తీక్ష్ణశూలధరాంశ్చైవ వజ్రీణశ్చ మహాబలాన్ !! 4.22 !!
 శతసాహస్రమవ్యగ్రం ఆరక్షం మధ్యమం కపిః !
 రక్షోధిపతినిర్దిష్టం దదర్శాన్తఃపురాగ్రతః !! 4.23 !!
 స తదా తద్గుహం దృష్ట్వా మహాహాటకతోరణమ్ !
 రాక్షసేన్ద్రస్య విఖ్యాతం అద్రిమూర్ధ్ని ప్రతిష్ఠితమ్ !! 4.24 !!
 పుణ్డరీకావతంసాభిః పరిఘాభిరలంకృతం !
 ప్రాకారావృతమత్యంతం దదర్శ స మహాకపిః !! 4.25 !!

త్రివిష్టపనిభం దివ్యం దివ్యనాదవినాదితమ్ !
 వాజిహేషితసంఘుష్టం నాదితం భూషణైస్తథా !! 4.26 !!
 రథైర్యావైర్విమానైశ్చ తథా హయగజైశ్చుభైః !
 వారణైశ్చ చతుర్దన్తైః శ్వేతాభ్రనిచయోపమైః !! 4.27 !!
 భూషితం రుచిరద్వారం మత్తైశ్చ మృగపక్షిభిః !
 రక్షితం సుమహావీర్యైః యాతుధానైః సహస్రశః !
 రాక్షసాధిపతేర్గుప్తమావివేశ మహాకపిః !! 4.28 !!
 సహేమజామ్బూనదచక్రవాలం
 మహార్హముక్తామణిభూషితాన్తమ్ !
 పరార్థకాలాగరుచందనాక్తం
 స రావణాన్తఃపురమావివేశ !! 4.29!!
 !! ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే చతుర్థః సర్గః!!
 !! అథ శ్రీమద్వాల్మీకీరామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే పంచమః సర్గః !!
 తతః స మధ్యంగతమంశుమన్తం
 జ్యోత్స్నావితానం మహదుద్వమన్తమ్ !
 దదర్శ ధీమాన్ దివి భానుమన్తం
 గోష్ఠే వృషం మత్తమివ భ్రమన్తమ్ !! 5.1 !!
 లోకస్య పాపాని వినాశయన్తం
 మహోదధిం చాపి సమేధయన్తమ్ !
 భూతాని సర్వాణి విరాజయన్తం
 దదర్శ శీతాంశుమథాభియాన్తమ్ !! 5.2 !!

యా భాతి లక్ష్మీర్భువి మందరస్థా
 తథా ప్రదోషేషు చ సాగరస్థా !
 తథైవ తోయేషు చ పుష్కరస్థా
 రరాజ సా చారునిశాకరస్థా !! 5.3 !!
 హంసో యథా రాజతపంజరస్థః
 సింహో యథా మందరకందరస్థః !
 వీరో యథా గర్వితకుంజరస్థః
 చంద్రో విబ్రాజ తథామృరస్థః !! 5.4 !!
 స్థితః కకుద్మానివ తీక్ష్ణశృంగో
 మహాచలశ్చైత ఇవోచ్ఛశృంగః !
 హస్తీవ జాంబూనదబద్ధశృంగో
 రరాజ చంద్రః పరిపూర్ణశృంగః !! 5.5 !!
 వినష్టశీతాంబుతుషారపంక్తో
 మహాగ్రహగ్రాహవినష్టపంకః !
 ప్రకాశలక్ష్మ్యాశ్రయనిర్మలాంకః
 రరాజ చంద్రో భగవాన్ శశాంకః !! 5.6 !!
 శిలాతలం ప్రాప్య యథా మృగేంద్రో
 మహారణం ప్రాప్య యథా గజేంద్రః !
 రాజ్యం సమాసాద్య యథా నరేంద్రః
 తథా ప్రకాశో విరరాజ చంద్రః !! 5.7 !!

ప్రకాశచంద్రోదయనష్టదోషః
 ప్రవృద్ధరక్షః పిశితాశదోషః !
 రామాభిరామేరితచిత్తదోషః
 స్వర్గప్రకాశో భగవాన్ప్రదోషః !! 5.8 !!
 తన్త్రిస్వనాః కర్ణసుఖాః ప్రవృత్తాః
 స్వపన్తి నార్యః పతిభిః సువృత్తాః !
 నక్తంచరాశ్చాపి తథా ప్రవృత్తాః
 విహర్తుమత్యద్భుతరౌద్రవృత్తాః !! 5.9 !!
 మత్తప్రమత్తాని సమాకులాని
 రథాశ్వభద్రాసనసంకులాని !
 వీరశ్రియా చాపి సమాకులాని
 దదర్శ ధీమాన్ స కపిః కులాని !! 5.10 !!
 పరస్పరం చాధికమాక్షిపంతి
 భుజాంశ్చ పీనానధి నిక్షిపంతి !
 మత్తప్రలాపానధికం క్షిపన్తి
 మత్తాని చాన్యోన్యమధిక్షిపన్తి !! 5.11 !!
 రక్షాంసి వక్షాంసి చ విక్షిపన్తి
 గాత్రాణి కాంతాసు చ విక్షిపన్తి !
 రూపాణి చిత్రాణి చ విక్షిపన్తి
 దృఢాని చాపాని చ విక్షిపన్తి !! 5.12 !!

దదర్శ కాంతాశ్చ సమాలభస్త్వ
 స్తథా పరాస్తత్ర పునః స్వపన్త్యః !
 సురూపవక్త్రాశ్చ తథా హాసన్త్యః
 క్రుద్ధాః పరాశ్చాపి వినిశ్చ్యసన్త్యః !! 5.13 !!
 మహాగజైశ్చాపి తథా నదద్భిః
 సుపూజితైశ్చాపి తథా సుసద్భిః !
 రరాజ వీరైశ్చ వినిశ్చ్యసద్భిః
 హ్రాదో భుజంగైరివ నిశ్చ్యసద్భిః !! 5.14 !!
 బుద్ధిప్రధానాన్ రుచిరాభిధానాన్
 సంశ్రద్ధధానాన్ జగతః ప్రధానాన్ !
 నానావిధానాన్ రుచిరాభిధానాన్
 దదర్శ తస్యాం పురి యాతుధానాన్ !! 5.15!!
 ననంద దృష్ట్వా స చ తాన్ సురూపాన్
 నానాగుణానాత్మగుణాసురూపాన్ !
 విద్యోతమానాన్ తదాసురూపాన్
 దదర్శ కాంశ్చిచ్ఛ పునర్విరూపాన్ !! 5.16 !!
 తతో వరార్థాః సువిశుద్ధభావాః
 తేషాం స్త్రియస్తత్ర మహాసుభావాః !
 ప్రియేషు పానేషు చ సక్తభావా
 దదర్శ తారా ఇవ సుప్రభావాః !! 5.17 !!
 శ్రియా జ్వలన్తీస్తపయోపగూఢా
 నిశీథకాలే రమణోపగూఢాః !

దదర్శ కాశ్చిత్ప్రమదోపగూఢా
 యథా విహంగాః కుసుమోపగూఢాః !!5.18 !!
 అన్యాః పునర్లర్యతలోపవిష్టాః
 తత్ర ప్రియాంకేషు సుఖోపవిష్టాః !
 భర్తుః ప్రియా ధర్మపరానివిష్టా
 దదర్శ ధీమాన్మదనాభివిష్టాః !! 5.19 !!
 అప్రావృతాః కాంచనరాజివర్ణాః
 కాశ్చిత్పరాధ్యాస్తపనీయవర్ణాః !
 పునశ్చ కాశ్చిచ్ఛలక్షణవర్ణాః
 కాస్తప్రహీణా రుచిరాంగవర్ణాః !! 5.20 !!
 తతః ప్రియాన్వాప్య మనోభిరామాన్
 సుప్రీతియుక్తాః ప్రసమీక్ష్యరామాః !
 గృహేషు హృష్టాః పరమాభిరామాః
 హరిప్రవీరః స దదర్శ రామాః !! 5.21 !!
 చంద్రప్రకాశాశ్చ హి వక్త్రమాలా
 వక్త్రాక్షిపక్ష్యాశ్చ సునేత్రమాలాః !
 విభూషాణానాం చ దదర్శ మాలాః
 శతహ్రదానామివ చారుమాలాః !! 5.22 !!
 న త్వేవ సీతాం పరమాభిజాతాం
 పథి స్థితే రాజకులే ప్రజాతామ్ !
 లతాం ప్రపుల్లామివ సాధుజాతాం
 దదర్శ తన్వీం మనసాఽభిజాతామ్ !!5.23!!

సనాతనే వర్తూని సన్నివిష్టాం
 రామేక్షణాంతాం మదనాభివిష్టామ్ !
 భర్తుర్మనః శ్రీమదనుప్రవిష్టాం
 స్త్రీభ్యో వరాభ్యశ్చ సదా విశిష్టామ్ !! 5.24 !!
 ఉష్ణార్దితాం సానుస్పృతాస్రకణ్ఠీం
 పురా వరాఝోత్తమనిష్కకణ్ఠీమ్ !
 సుజాతపక్ష్యామభిరక్తకంఠీం
 వనేప్రస్పృతామివ నీలకంఠీమ్ !! 5.25 !!
 అవ్యక్తరేఖామివ చంద్రలేఖాం
 పాంసుప్రదిగ్ధామివ హేమరేఖామ్ !
 క్షతప్రరూఢామివ బాణరేఖాం
 వాయుప్రభిన్నామివ మేఘరేఖామ్ !!5.26 !!
 సీతామపశ్యన్మనుజేశ్వరస్య
 రామస్య పత్నీం వదతాం వరస్య !
 బభూవ దుఃఖాభిహతశ్చిరస్య
 ప్లవంగమో మంద ఇవాచిరస్య !! 5.27 !!

!!ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే పంచమస్కంధే!!

!! అథ శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే షష్ఠః స్కంధః !!

స నికామం విమానేషు విషణ్ణః కామరూపధృక్ !
 విచచార పునర్లంకాం లాఘవేన సమన్వితః !! 6.1 !!

ఆససాదాథ అక్షీవానాక్షసేన్ద్రనివేశనమ్ !
 ప్రాకారేణార్కవర్ణేన భాస్వరేణాభిసంవృతమ్ !! 6.2 !!

రక్షితం రాక్షసైర్హృదైః సింహైరివ మహద్వనమ్ !
 సమీక్షమాణో భవనం చకాశే కపి కుంజరః !! 6.3 !!
 రూప్య కోప హితైశ్చిత్రైః తోరణైర్దేమభూషితైః !
 విచిత్రాభిశ్చ కక్ష్యాభిర్ద్వారైశ్చ రుచిరైర్పుతమ్ !! 6.4 !!
 గజాస్థితైర్మహా మాత్రైః శూరైశ్చ విగతశ్రమైః !
 ఉపస్థితమసంహృద్యైః హయైః స్యన్దనయాయిభిః !! 6.5 !!
 సింహవ్యాఘ్రుతనుత్రాణైర్దాన్తకాశ్చనరాజతైః !
 ఫేషవద్భిర్విచిత్రైశ్చ సదా విచరితం రథైః !! 6.6 !!
 బహురత్నసమాకీర్ణం పరాధ్యాసనభాజనమ్ !
 మహారథసమావాసం మహారథమహాస్వనమ్ !! 6.7 !!
 దృశ్యైశ్చ పరమోదారైస్తైస్తైశ్చ మృగపక్షిభిః !
 వివిధైర్బహుసాహస్రైః పరిపూర్ణం సమన్తతః !! 6.8 !!
 వినీతైరన్తపాలైశ్చ రక్షోభిశ్చ సురక్షితమ్ !
 ముఖ్యాభిశ్చ వరస్త్రీభిః పరిపూర్ణం సమన్తతః !! 6.9 !!
 ముదితప్రమదారత్నం రాక్షసేంద్రనివేశనమ్ !
 వరాభరణసంహ్రాదైః సముద్రస్వననిస్వనమ్ !! 6.10 !!
 తద్రాజగుణసంపన్నం ముఖ్యైశ్చాగరుచందనైః !
 మహాజనైః సమాకీర్ణం సింహైరివ మహద్వనం !! 6.11 !!
 భేరీమృదంగాభిరుతం శంఖఫేషనినాదితమ్ !
 నిత్యార్చితం పర్వహుతం పూజితం రాక్షసైః సదా !! 6.12 !!

సముద్రమివ గమ్భీరం సముద్రమివ నిస్స్వనమ్ !
 మహాత్మానో మహద్వేశ్మ మహారత్నపరిచ్ఛదమ్ !
 మహారత్నసమాకీర్ణం దదర్శ స మహాకపిః !! 6.13 !!
 విరాజమానం వపుషా గజాశ్వరథసంకులమ్ !
 లంకాభరణమిత్యేవ సోఽమన్యత మహాకపిః !! 6.14 !!
 చచార హనుమాంస్తత్ర రావణస్య సమీపతః !! 6.15 !!
 గృహోద్భూహం రాక్షసానాముద్యానాని చ వానరః !
 వీక్షమాణో హ్యసంత్రస్తః ప్రాసాదాంశ్చ చచార సః !! 6.16 !!
 అవప్లుత్య మహావేగః ప్రహస్తస్య నివేశనమ్ !
 తతోఽన్యత్పుష్టవే వేశ్మ మహాపార్శ్వస్య వీర్యవాన్ !! 6.17 !!
 అథ మేఘప్రతీకాశం కుమ్భకర్ణనివేశనమ్ !
 విభీషణస్య చ తదా పుష్టవే స మహాకపిః !! 6.18 !!
 మహోదరస్య చ గృహం విరూపాక్షస్య చైవ హి !
 విద్యుజ్జిహ్వస్య భవనం విద్యున్మాలేస్తథైవ చ !
 వజ్రదంష్ట్రస్య చ తథా పుష్టవే స మహాకపిః !! 6.19 !!
 శుకస్య చ మహాతేజాః సారణస్య చ ధీమతః !
 తథా చేంద్రజితో వేశ్మ జగామ హరి యూథపః !! 6.20 !!
 జమ్బుమాలేః సుమాలేశ్చ జగామ హరిసత్తమః !
 రశ్మికేతోశ్చ భవనం సూర్యశత్రోస్తథైవ చ !! 6.21 !!

వజ్రకాయస్య చ తథా పుష్టవే స మహాకపిః !
 ధూవ్రాక్షస్య చ సమ్భాతేర్భవనం మారుతాత్మజః !! 6.22 !!
 విద్యుద్రూపస్య భీమస్య ఘనస్య విఘనస్య చ !! 6.23 !!
 శుకనాసస్య వక్రస్య శరస్య వికటస్య చ !
 బ్రహ్మకర్ణస్య దంష్ట్రస్య రోమశస్య చ రక్షసః !! 6.24 !!
 యుద్ధోన్మత్తస్య మత్తస్య ధ్వజగ్రీవస్య నాదినః !
 విద్యుజ్జిహ్వోంద్రజిహ్వోనాం తథా హస్తీముఖస్య చ !! 6.25 !!
 కరాళస్య పిశాచస్య శోణితాక్షస్య చైవ హి !
 క్రమమాణః క్రమేణైవ హనూమాన్మారుతాత్మజః !! 6.26 !!
 తేషు తేషు మహార్హేషు భవనేషు మహాయశాః !
 తేషామృద్ధిమతామృద్ధిం దదర్శ స మహాకపిః !! 6.27 !!
 సర్వేషాం సమతిక్రమ్య భవనాని సమస్తతః !
 ఆససాదాథ లక్ష్మీవాన్ రాక్షసేంద్రనివేశనమ్ !! 6.28 !!
 రావణస్యోపశాయినో దదర్శ హరిసత్తమః !
 విచరన్ హరిశార్దూలో రాక్షసీర్వికృతేక్షణాః !
 శూలముద్గరహస్తాశ్చ శక్తితోమరధారిణీః !! 6.29 !!
 దదర్శ వివిధాస్కుల్మాన్ తస్య రక్షః పతేర్భువోహి !
 రాక్షసాంశ్చ మహాకాయాన్నానాప్రహరణోద్యతాన్ !! 6.30 !!
 రక్తాన్ శ్వేతాన్ సితాంశ్చైవ హరింశ్చాపి మహాజవాన్ !
 కులీనాన్ రూపసమ్పన్నాన్ గజాస్పరగజారుజాన్ !! 6.31 !!

నిష్ఠితాన్ గజశిక్షాయామైరావతసమాన్యధి !
నిహన్తాన్ పర సైన్యానాం గృహే తస్మిన్ దదర్శ సః !! 6.32 !!

క్షరతశ్చ యథా మేఘాన్ ప్రవతశ్చ యథా గిరీన్ !
మేఘస్తనితనిరోష్ఠాన్ దుర్ధర్షాన్ సమరే పరైః !! 6.33 !!

సహస్రం వాహినీస్తత్ర జామ్బూనద పరిష్కృతాః !
హేమజాలపరిచ్ఛన్నాస్తరుణాదిత్యసన్నిభాః !! 6.34 !!

దదర్శ రాక్షసేంద్రస్య రావణస్య నివేశనే !! 6.35 !!

శిబికా వివిధాకారాః స కపిర్మారుతాత్మజః !
లతాగృహాణి చిత్రాణి చిత్రశాలా గృహాణి చ !! 6.36 !!

క్రీడాగృహాణి చాన్యాని దారుపర్వతకానపి !
కామస్య గృహకం రమ్యం దివా గృహకమేవ చ !
దదర్శ రాక్షసేంద్రస్య రావణస్య నివేశనే !! 6.37 !!

స మందరగిరిప్రఖ్యం మయూరస్థానసంకులమ్ !
ధ్వజయష్టిభిరాకీర్ణం దదర్శ భవనోత్తమమ్ !! 6.38 !!

అనేకరత్నసంకీర్ణం నిధిజాలం సమస్తతః !
ధీరనిష్ఠితకర్మాస్తం గృహం భూతపతేరివ !! 6.39 !!

అర్చిర్భిశ్చాపి రత్నానాం తేజసా రావణస్య చ !
విరరాజాథ తద్వేశ్మ రశ్మిమానివ రశ్మిభిః !! 6.40 !!

జామ్బూనదమయాన్యేవ శయనాన్యాసనాని చ !
భాజనాని చ ముఖ్యాని దదర్శ హరియూథపః !! 6.41 !!

మధ్వాసవకృత క్లేదం మణిభాజనసంకులమ్ !
మనోరమమసంబాధం కుబేరభవనం యథా !
నూపురాణాం చ ఘోషేణ కాంచీనాం నినదేన చ !! 6.42 !!

మృదంగతలఘోషైశ్చ ఘోషవద్భిర్వినిదితమ్ !
ప్రాసాదసంఘాతయుతం స్త్రీరత్నశతసంకులమ్ !! 6.43 !!

సువ్యూఢకక్ష్యం హనూమాన్ ప్రవివేశ మహాగృహమ్ !! 6.44 !!

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే షష్ఠః సర్గః